

1999 METŲ VEIKLOS A T A S K A I T A PAGRINDINIAI REZULTATAI

1 VALSTYBĖS KONTROLĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

- 1.1 Teisinių pagrindų stiprinimas
- 1.2 Pagrindiniai Valstybės kontrolės veiklos principai
- 1.3 Viešojo sektoriaus finansų kontrolės pertvarka
- 1.4 Valstybės kontrolės taryba
- 1.5 Veiklos viešumas
- 1.6 Tarptautinė veikla
- 1.7 Kvotos tobulinimas
- 1.8 Veiklos aptarnavimo paslaugų tobulinimas
- 1.9 Darbuotojai ir kvalifikacijos kėlimas

2 PAGRINDINIAI REZULTATAI

- 2.1 Tikrinimų skaičius
- 2.2 Tikrinimų struktūra
- 2.3 Tikrinimų rezultatai
 - 2.3.1 Sprendimai
 - 2.3.2 Drausminės atsakomybės taikymas
 - 2.3.3 Turtinės atsakomybės pareigūnams taikymas
 - 2.3.4 Ekonominių sankcijų taikymas
 - 2.3.5 Išvados
- 2.4 Veiklos efektyvumo koeficientai
- 2.5 Svarbiausios ataskaitos ir informacijos

3 PILIEČIŲ SKUNDŲ IR PAREIŠKIMŲ TYRIMŲ REZULTATAI

4 KVOTOS SKYRIAUS VEIKLA IR DARBAS SU TEISĖSAUGOS INSTITUCIJOMIS

5 SKUNDŲ DĖL VALSTYBĖS KONTROLĖS SPRENDIMŲ IKITEISMINIO NAGRINĖJIMO REZULTATAI

6 LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISMUOSE NAGRINĖTŲ CIVILINIŲ BYLŲ, KURIOSE DALYVAVO VALSTYBĖS KONTROLĖ, REZULTATAI

1 VALSTYBĖS KONTROLĖS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

Lietuvos Respublikos aukščiausiosios ekonominės finansinės kontrolės valstybės institucijos - Valstybės kontrolės 1999 metų veiklos pagrindiniai rezultatai yra pateikti šioje ataskaitoje.

[1.1 Teisinių pagrindų stiprinimas](#)

[1.2 Pagrindiniai Valstybės kontrolės veiklos principai](#)

[1.3 Viešojo sektoriaus finansų kontrolės pertvarka](#)

[1.4 Valstybės kontrolės taryba](#)

[1.5 Veiklos viešumas](#)

[1.6 Tarptautinė veikla](#)

[1.7 Kvotos tobulinimas](#)

[1.8 Veiklos aptarnavimo paslaugų tobulinimas](#)

[1.9 Darbuotojai ir kvalifikacijos kėlimas](#)

1.1 Teisinių pagrindų stiprinimas

Bendradarbiaujant su Seimo Valstybės kontrolės parlamentinės priežiūros komisija, buvo tęsiamas Valstybės kontrolės veiklos teisinių pagrindų stiprinimas.

Valstybės kontrolė aktyviai dalyvavo (teikė projektus ir argumentuotai juos gynė) Akcinių bendrovių įstatymo pakeitimo ir papildymo projekto svarstyme siekdama, kad būtų padaryta įstatyminė pataisa, leidžianti Valstybės kontrolei imtis priemonių efektyviau šalinti nustatytus įmonių įstatinio kapitalo formavimo ir didinimo metu nustatytus pažeidimus ir klaidas.

Tai buvo pasiekta - 1998 m. kovo 19 d. įstatymu Nr.VIII-666 papildžius Akcinių bendrovių įstatymo 44 straipsnį 6 dalies nuostatomis, Valstybės kontrolei atsirado reali galimybė siekti įstatymo nustatyta tvarka ištaisyti įstatinio kapitalo formavimo ir didinimo pažeidimus, tačiau, kad galėtų efektyviai įgyvendinti savo įgaliojimus, dar reikėjo papildyti Valstybės kontrolės įstatymą. Tada Valstybės kontrolė parengė ir Seimo Valstybės kontrolės parlamentinės priežiūros komisijai pateikė Valstybės kontrolės įstatymo 35 straipsnio papildymo įstatymo projektą. Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymo 35 straipsnio papildymo įstatymu (Žin., 1999, Nr. 19-516) Valstybės kontrolės įstatymo 35 straipsnis buvo papildytas nauju 17 punktu, kuriuo Valstybės kontrolės pareigūnams suteikta teisė įpareigoti patikrintų ūkio subjektų valstybės akcijų turėtojus įstatymo nustatyta tvarka ištaisyti įstatinio kapitalo formavimo ir didinimo metu padarytus pažeidimus.

Taip pat Valstybės kontrolė aktyviai dalyvavo Valstybės skolos įstatymo pakeitimo ir papildymo projektų svarstyme siekdama, kad būtų padaryta įstatyminė pataisa - Finansų ministerija privalėtų registruoti ne tik visas vidaus ir užsienio paskolas, paskolas su valstybės garantija, bet ir kitus valstybės skolinius įsipareigojimus. Šia nuostata 1999 m. liepos 7 d. įstatymu Nr. VIII-1298 papildytas valstybės skolos įstatymo 3 straipsnio 4 dalies 2 papunktis. Valstybės kontrolė yra pateikusi Valstybės skolos įstatymo 10 ir 11 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektą, kuriame siūloma padaryti įstatyminę pataisą, kad visos įmokos pagal sankcijas likusios nepanaudotos biudžetinėmis metais būtų įtrauktos į Valstybės biudžeto pajamas. Taip pat siūloma nustatyti, kad Vyriausybės ataskaita apie valstybės skolą Seimui būtų teikiama pagal valstybės skolos ir atitinkamų biudžetinių metų valstybės biudžeto įstatymo nuostatas. Tai padėtų gerinti atskaitomybę apie valstybės skolą ir nustatyti konkrečią metinės valstybės skolos formą.

1.2 Pagrindiniai Valstybės kontrolės veiklos principai

Valstybės kontrolės veiklos strategiją lemia Lietuvos – kandidatės į Europos Sąjungą stojimas bei jos dalyvavimas Eurointegracijos procese.

Valstybės kontrolė, vykdydama savo funkcijas ir vadovaudamasi veiklos principais - planingumas, nepriklausomumas, profesionalumas, per ataskaitinį laikotarpį atliko:

- remiantis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 134 straipsniu, Seimo statuto 173 ir 206 straipsniais Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo 11 straipsnio 2 dalimi ir Valstybės kontrolės įstatymu bei siekiant įvertinti tikrinamų valstybės, savivaldybių institucijų ūkio subjektų veiklą taupumo, rezultatyvumo bei efektyvumo požiūriu, patvirtinti Valstybės kontrolės veiklos prioritetai (1999 10 29 įsakymas Nr.188);
- siekiant reglamentuoti Valstybės kontrolės tikrinimų vykdymo programos tvarką, patvirtintos Valstybės kontrolės metinės tikrinimų vykdymo programos rengimo taisyklės, kurios buvo rengiamos vadovaujantis INTOSAI rekomendacijomis (1999 11 17 įsakymas Nr.214);

Lietuvos rengimasis tapti Europos Sąjungos nare reikalauja, kad Valstybės kontrolė, kaip ir kitos valstybinės institucijos, atitiktų nustatytus INTOSAI ir EUROSAI standartų reikalavimus, būtų suformuotas pakankamos kvalifikacijos personalas. Institucija, vykdydama veiklos ir finansinio audito metodikos rengimą, turėdama nepakankamą kontrolierių personalą, negali atlikti visų jai pavestų tikrinimų. Norint atlikti minimumus darbus ir padidinti Valstybės kontrolės privaloma tvarka ir įstatymų nustatytais terminais vykdomos kontrolės apimtis, būtini papildomi biudžetiniai asignavimai.

Siekiant tobulinti Valstybės kontrolės darbo organizavimą ir taupyti biudžetines lėšas sumažinus 18,5 etato aptarnaujančio personalo, biudžetinių lėšų sąskaita įsteigti Ekspertizės ir prevencijos grupė bei Kauno ir Panevėžio kontrolės skyriai, įvesti nauji atstovo viešiesiems ryšiams ir vyriausiojo kontrolieriaus informacijos apsaugai etatai (1999 12 30 įsakymas Nr.256).

Struktūriniai pakeitimai bus užbaigti po Tarptautinės organizacijos SIGMA ekspertų atlikto Valstybės kontrolės veiklos būklės įvertinimo.

1.3 Viešojo sektoriaus finansų kontrolės pertvarka

Valstybės kontrolė kartu su kitomis valstybinėmis institucijomis yra atsakinga už Lietuvos valstybės viešojo sektoriaus finansų kontrolės pertvarką stojimo į Europos Sąjungą kontekste. Briuselyje 1999 m. birželio mėn. 23 d. įvykusioje pažangos teisės aktų peržiūroje ES Komisijos ir Lietuvos Respublikos atsakingų institucijų darbo susitikimas konstatavo, jog Lietuvos vykdomoji valdžia turėtų spartinti valstybės įmonių ir įstaigų vidaus audito sistemos kūrimo darbus. Šiame susitikime Europos Sąjungos Komisijos Biudžeto ir finansų kontrolės direktorato pareigūnai Valstybės kontrolei, kaip išorinės kontrolės institucijai, pastabų ar siūlymų dėl jos statuso ar veiklos nepateikė. Tas pačias išvadas padarė ir ES - Lietuvos asociacijos komitetas savo posėdyje Vilniuje 1999 m. birželio mėn. 18 d.

1.4 Valstybės kontrolės taryba

Vadovaujantis Valstybės kontrolės įstatymo 34 straipsniu Valstybės kontrolėje sudaryta ir veikia patariamoji institucija - Valstybės kontrolės taryba. Per ataskaitinį laikotarpį Valstybės kontrolės taryba didžiausią dėmesį skyrė institucijos veiklos ir strateginio vystymo problemoms. Apsvarstyti šie klausimai:

- Valstybės kontrolės 1998 metų veiklos rezultatų analizė;
- kvalifikacinių reikalavimų kontrolieriams bei kvotėjams tikslinimas ir didinimas;
- Valstybės kontrolės 1999 metų tikrinimų vykdymo projekto svarstymas ir tvirtinimas;
- 1999 metų kvalifikacijos kėlimo programos vykdymo eigos įvertinimas;
- naujos tikrinimų (auditų) metodikos standartų rengimo eiga;
- revizijų atlikimas baudžiamosiose bylose (eiga, rezultatai, perspektyvos);
- ataskaitų rengimas apie ekonominių duomenų apdorojimo sistemos diegimą (aptarimai, vertinimai, sprendimai);
- Išvadų dėl Lietuvos Respublikos 1998 metų valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos ir dėl 1998 metų Lietuvos Respublikos Vyriausybės valstybės skolos ataskaitos projektų aptarimas ir aprobavimas;
- Išvados dėl valstybės turto valdymo ir naudojimo rengimo eiga;
- Valstybės kontrolės struktūros reorganizavimas - atkurtas Kauno kontrolės skyrius, kontrolės skyrių teritorijos paskirstytos pagal apskričių teritorinius paskirstymus;
- Valstybės kontrolės 2000 metų tikrinimų vykdymo programos projekto svarstymas;
- Valstybės kontrolės pareigūnų atliekamų tikrinimų dokumentavimo taisyklių projekto svarstymas;
- Valstybės kontrolės metinės veiklos ataskaitos rengimo taisyklių projekto svarstymas;
- Tarptautinės aukščiausiųjų kontrolės institucijų organizacijos (INTOSAI) audito standartų įgyvendinimo Europoje gairių nagrinėjimo ir diegimo programos 2000 m. svarstymas.

Šiais ir kitais svarstytais klausimais Valstybės kontrolės taryba priėmė sprendimus.

1.5 Veiklos viešumas

Veiklos viešumo didinimo srityje:

- sukurtas ir veikia Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės tinklalapis "Internete"*. Dabar Valstybės kontrolės "Internete" tinklalapyje galima rasti duomenų apie institucijos istoriją, struktūrą, personalą, taip pat jos veiklą reglamentuojančio įstatymo tekstą, veiklos ataskaitas, Lietuvos Respublikos valstybės

kontrolieriaus išvadas dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitų, institucijos leidinį (žurnalą) "Valstybės kontrolė";

- vykdamas Valstybės kontrolės įstatymo 6 straipsnio nuostatas, Valstybės kontrolės veiklos rezultatai 1999 metais buvo skelbti ir nagrinėjami periodinėje spaudoje apie 500 kartų; pareigūnai dalyvavo televizijos ir radijo laidose, rengė spaudos konferencijas;
- viešai paminėtos Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 80-osios metinės. Minėjime dalyvavo Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus, Seimo Pirmininko pirmasis pavaduotojas A.Kubilius, delegacijos iš Estijos, Latvijos, Lenkijos aukščiausiųjų kontrolės institucijų, vadovaujamos šių institucijų vadovų. Išleistas proginis "Valstybės kontrolės" žurnalo numeris.

1.6 Tarptautinė veikla

Buvo toliau vystomi institucijos tarptautiniai ryšiai su užsienio valstybių aukščiausiosiomis kontrolės institucijomis (AKI). Pagrindiniai ataskaitinio laikotarpio akcentai:

- su Lenkijos Respublikos aukščiausiaja kontrolės institucija pasirašytas bendradarbiavimo komunikatas dėl tolimesnio lygiagrečių aplinkos apsaugos auditų vykdymo;
- Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė pagal išankstinį susitarimą Vilniuje organizavo Centrinės ir Rytų Europos šalių aukščiausiųjų kontrolės institucijų ir Europos auditorių teismo institucijų ryšių palaikymo pareigūnų susitikimą, kuriame dalyvavo Albanijos, Bulgarijos, Kroatijos, Čekijos, Estijos, Vengrijos, Latvijos, Lenkijos, Rumunijos, Slovakijos, Slovėnijos aukščiausiųjų kontrolės institucijų atstovai, taip pat Europos auditorių teismo, ES organizacijos SIGMA atstovai bei Jungtinės Karalystės nacionalinės audito įstaigos atstovas. Aptarti tokie klausimai: "Aukščiausiųjų kontrolės institucijų funkcionavimas Europos integracijos kontekste" ir "Aukščiausiųjų kontrolės institucijų aktyvus vaidmuo taikant ir įgyvendinant "acquis communautaire" (bendrujų teisių ir įsipareigojimų kompleksas);
- sėkmingai baigta Lietuvos AKI ir Švedijos AKI 1998 - 1999 metų bendradarbiavimo veiklos (efektyvumo) audito metodų mokymo srityje programa. Pradėtos derybos dėl tolimesnio bendradarbiavimo formų ir turinio;
- 1999 m. gegužės 21-22 dienomis Latvijoje dalyvauta Baltijos respublikų aukščiausiųjų kontrolės institucijų (AKI) susitikime. Jame dalyvavo po 10 atstovų iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos AKI. Buvo nagrinėjami viešieji pirkimai, valstybiniai ir savivaldybių užsakymai, jų auditas. Pranešimus perskaitė Estijos, Latvijos ir Lietuvos delegacijų atstovai;
- 1999 m. gegužės 31 – birželio 5 dienomis dalyvauta Europos šalių aukščiausiųjų audito institucijų organizacijos (EUROSAI) IV kongrese, kuris išnagrinėjo ir visoms AKI pateikė rekomendacijas tokiomis temomis: "AKI nepriklausomumas ir santykiai su įstatymų leidžiamąja, vykdomąja ir teisminė valdžia"; "AKI atskaitomumas - kas kontroliuoja kontrolierius"; "AKI ryšiai su visuomene ir žiniasklaida";
- 1999 m. rugpjūčio 31 d. Helsinkyje vykusiame tradiciniame Europos Šiaurės ir Baltijos šalių AKI susitikime, kuriame dalyvavo Danijos, Norvegijos, Suomijos ir Švedijos AKI vadovai, taip pat trijų Baltijos šalių - Estijos, Latvijos ir Lietuvos - aukščiausiųjų kontrolės institucijų vadovai bei kiti pareigūnai, aptartos dvišalės bendradarbiavimo programos, skirtos auditorių kvalifikacijai kelti, numatomų seminarų ir mokymų temos. Akcentuota praktinių užsiėmimų audito objektuose svarba, pabrėžta, kad ES fondų kontrolė - viena iš temų, kurias Baltijos šalys turėtų nagrinėti kartu su Šiaurės šalimis;
- Valstybės kontrolėje su darbo vizitu lankėsi Baltarusijos valstybės kontrolės komiteto pirmininko pavaduotojas A.S.Salikov. Buvo pasikeista informacija apie atsiskaitymus už parduotą Baltarusijos ūkio subjektams elektros energiją, aptartos tolesnio bendradarbiavimo galimybes ir pasirašytas susitikimo protokolas;
- 1999 m. spalio 25-27 dienomis dalyvauta Prahoje vykusiame Centrinės ir Rytų Europos AKI ir Europos auditorių teismo vadovų susitikime, kuriame aptartas Europos šalių AKI dalyvavimas Europos integracijos procese, pasirengimas dirbti ES sąlygomis. Nagrinėtos audito metodologijos harmonizavimo problemos. SIGMA atstovai pasidalino personalo mokymo, informacijos atrinkimo ir skleidimo tarp šalių patirtimi. XX generalinio direktorato vadovė p. I.Ventura papasakojo apie Europos Sąjungos (ES) finansinį auditą, jo metodus, kontrolės svarbą ir ES šalių narių bei kandidačių į ES nares bendradarbiavimą. SIGMA programos vadovas p. B.Bonwitt pristatė šios organizacijos veiklos plėtimosi perspektyvas. Centrinės ir Rytų Europos AKI ir Europos auditorių teismo vadovai priėmė rezoliuciją dėl tolesnio bendradarbiavimo;
- 1999 m. lapkričio 15-19 dienomis dalyvauta Techninės pagalbos informacijos keitimosi įstaigos (TAIEX) Briuselyje organizuotame seminare "Europos Sąjungos įstatymų pristatymas šalių kandidačių aukščiausiosiomis kontrolės institucijoms". Šis seminaras – tai Centrinės ir Rytų Europos šalių AKI ir Europos auditorių teismo ryšių atstovų darbo ir šių įstaigų priimtų sprendimų vienas iš rezultatų – personalo mokymas. Susirinkusiems buvo pristatytas TAIEX darbas, Europos Sąjungos istorija, struktūra, institucijos politikos sritys, įstatymai ir Europos Bendrijos principai, žemės ūkio politika,

struktūriniai fondai ir programos bei jų kontrolės mechanizmas, ES tarptautinis bendradarbiavimas. Belgijos ir Suomijos atstovai papasakojo apie finansinės kontrolės organizavimą šiose šalyse;

- Vengrijos AKI, vadovaujanti INTOSAI Vidaus kontrolės standartų komitetui, kvalifikacijos kėlimo centre lapkričio 22-23 dienomis Velencėje II-ajai tarptautinei vidaus kontrolės konferencijai organizuoti surengė pakomitečio trečiąjį susitikimą. Pakomitetyje dirba Austrijos, Belgijos, Čekijos, Egipto, Vengrijos, Rusijos, Jungtinės Karalystės, JAV ir Lietuvos aukščiausiųjų audito institucijų atstovai. Metodologinę pagalbą pakomitečiui teikia Budapešte reziduojantis JAV Tarptautinio vystymo agentūros (USAID) regioninis inspektorius, kuris remiasi JAV Vidaus auditorių instituto (Institute of Internal Auditors) ekspertų rekomendacijomis;
- Norvegijos generalinio auditoriaus įstaigos kvietimu 1999 m. lapkričio 22 – gruodžio 3 dienomis dalyvauta Norvegijoje organizuotame seminare "Mokymai audito instruktoriams". Mokymo medžiaga ir pats seminaras parengtas pagal IDI (INTOSAI vystymo iniciatyva) LTRTP (Ilgalaikė regioninė mokymo programa) programą. Seminare dalyvavo 12 auditorių iš Norvegijos AKI, 2 auditoriai iš Islandijos, 2 iš Estijos ir po vieną iš Lietuvos, Latvijos bei Danijos AKI;
- 1999 m. spalio 5-6 dienomis dalyvauta SIGMA organizuotame ir Taline vykusiame seminare "Mokymo metodologija ir kvalifikacijos kėlimo padalinio valdymas". Klausytojams buvo pristatyta sisteminga mokymo metodologija, suaugusiųjų mokymo teorija, mokymo padalinio valdymas ir organizavimas;
- Vadovaujantis Lietuvos ir Lenkijos tarpvyriausybiniu susitarimu, Valstybės kontrolėje 1999 m. gruodžio 13-15 dienomis vyko seminaras biudžeto išlaidų švietimui ir moksliniams tyrimams, aplinkos apsaugai, kelių priežiūrai ir statybai audito klausimais. Seminare dalyvavo skyrių, kurių darbo profilis atitiko skaitomų pranešimų temas, atstovai – iš viso 25-30 pareigūnų.

1.7 Kvotos tobulinimas

Valstybės kontrolė, be kitų funkcijų, savo kompetencijos ribose atlieka kvotą jai priskirtų nusikaltimų nuosavybės, finansams, ūkininkavimo tvarkai bei valstybės tarnybai baudžiamosiose bylose. Siekiant gerinti Kvotos skyriaus darbą, išleistas atskiras Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus įsakymas. Vykdamas šį įsakymą:

- parengtos ir patvirtintos "Revizijų (tikrinimų), atliekamų Valstybės kontrolės Kvotos skyriaus ar kitų teisėsaugos institucijų pavedimu, darymo ir įforminimo taisyklės";
- papildyta Valstybės kontrolės pareigūnų ir kitų darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programa, kurią įgyvendinant Kvotos skyriaus darbuotojai dalyvavo specialiaame seminare nusikaltimų nuosavybei kvalifikavimo ypatumų klausimais bei dar trijuose teminiuose seminaruose ("Hipotekos registras ir jo veikla", "Ikiteisminis nusikalstamų veiklų tyrimas pagal LR Baudžiamojo proceso kodekso projektą" ir "Teisinė pagalba Lietuvoje");
- sudaryta mokymo programa, pagal kurią kvotėjai Teisės akademijoje išklausys specialų kursą ekonominių nusikaltimų tyrimo, kvotos atlikimo, nusikaltimų kvalifikavimo ir kitais specialiaisiais klausimais.

Kvotos skyrius papildytas aukštos kvalifikacijos teisininkais-kvotėjais.

1.8 Veiklos aptarnavimo paslaugų tobulinimas

Institucijos vidaus veiklos aptarnavimo padalinių teikiamų paslaugų tobulinimo srityje per ataskaitinį laikotarpį atlikta:

- valstybės kontrolieriaus 1999 02 25 įsakymu Nr.50 "Dėl informacinės sistemos VAKIS įvertinimo" prie Valstybės kontrolės sudaryta tarpžinybinė komisija 1999 03 08 įvertino ir priėmė eksploatacijon kompiuterizuotą informacinę sistemą (versija VAKIS), kuri šių metų balandžio 29 d. buvo užregistruota Lietuvos Respublikos valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerijoje. Dabar Valstybės kontrolės kompiuterinis tinklas jungia centrinę įstaigą ir visus teritorinius skyrius. Valstybės kontrolės kompiuterizuota informacinė sistema palengvina institucijos funkcijų vykdymą bei pareigūnų darbo apskaitą. Šios sistemos diegimas tęsiamas;
- patvirtintos Aukcionų pravedimo taisyklės bei įsisavintos automatizuota autotransporto panaudojimo ir analizės bei materialinių vertybių apskaitos;
- atlikta Klaipėdos kontrolės skyriaus patalpų rekonstrukcija.

1.9 Darbuotojai ir kvalifikacijos kėlimas

Valstybės kontrolėje 1999 m. gruodžio 31 d. dirbo 286 darbuotojai, iš jų 220 pareigūnų ir juridinių tarnybų darbuotojų (76,9%), iš kurių kontrolierių, tiesiogiai dalyvaujančių tikrinimuose, - 170. Per 1999 metus iš darbo atleista 30 darbuotojų, priimta – 20, personalo kaita – 4,2%. Prezidentas padėkas pareiškė 10 darbuotojų, vadovybė – 42, paskatinti premijomis buvo 50 darbuotojų.

Igyvendinant Valstybės kontrolės pareigūnų kvalifikacijos kėlimą programą, ataskaitiniais metais:

- 41 pareigūnas dalyvavo Lietuvos turto vertinimo asociacijos organizuotame seminare "*Turto vertinimas: pagrindiniai principai ir aktualijos*";
- 28 pareigūnai dalyvavo seminare pagal Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės ir Švedijos NAĮ bendradarbiavimo programą "*Veiklos auditas valstybiniame sektoriuje*";
- Audito, apskaitos ir turto vertinimo instituto specialiuose kursuose "*Apskaita ir atskaitomybė valstybės ir valstybės kontroliuojamose įmonėse. Įmonių finansinės atskaitomybės sudarymas, aktualios finansinės apskaitos naujovės*" dalyvavo 89 darbuotojai;
- seminare "*Žemės reforma*" dalyvavo 13 kontrolierių;
- seminare "*Viešųjų pirkimų vykdymo praktika*", kuris vyko keliais etapais ir buvo didžiausias metų renginys, dalyvavo 130 pareigūnų;
- seminare "*Teisminė praktika įmonių privatizavimo, reorganizavimo, likvidavimo bei sutarčių sudarymo su ūkio subjektais klausimai*" dalyvavo 54 kontrolieriai ir juristai;
- Lietuvos bankininkystės, draudimo ir finansų instituto rengtame seminare "*Verslo subjektų kreditavimo rizikos: jų identifikavimas ir vertinimas*" bei "*Finansiniai skaičiavimai*" dalyvavo 13 Biudžeto kontrolės skyriaus pareigūnų;
- seminare "*Nusikaltimų nuosavybei kvalifikavimo ypatumai*" dalyvavo 3 Kvotos skyriaus kvotėjai;
- 9 darbuotojai mokėsi dirbti kompiuteriu, 150 darbuotojų tobulino žinias įsisavinant Valstybės kontrolės kompiuterinę sistemą VAKIS, 24 mokėsi užsienio kalbų.
- 1999 m. taip pat vyko kvalifikacijos kėlimo renginių, neįtrauktų į patvirtintą kvalifikacijos kėlimo programą;
- seminare "*Vidaus kontrolės sistema ir vidaus auditas*" dalyvavo 35 pareigūnai;
- seminaruose "*Civilinio proceso novelos ir jų įgyvendinimo problemos*" dalyvavo 9 juriskonsultai bei "*Administraciniai teismai ir administracinė teisena*" - 18 juriskonsultų;
- dviejų savaitinių kursuose "*Tikrinamų objektų įvertinimas pagal taupumo, efektyvumo ir rezultatyvumo kriterijus*", kuriuos vedė audito ir kontrolės sistemų specialistas iš JAV B.Žemaitis, dalyvavo 25 pareigūnai.

Be to, šių metų birželio 21-25 dienomis Budapešte vyko Vengrijos AKI ir JAV agentūros USAID regioninio skyriaus surengtas seminaras "*Sukčiavimų atskleidimas ir prevencija. Kontraktų auditas*", skirtas Centrinės ir Rytų Europos šalių auditoriams, kuriame dalyvavo 2 kontrolieriai.

Iš viso 1999 m. įvairiuose kvalifikacijos kėlimo renginiuose dalyvavo 674 Valstybės kontrolės darbuotojai, kvalifikacijos kėlimo tikslams panaudota 65,6 tūkst. Lt.

2 PAGRINDINIAI REZULTATAI

[2.1 Tikrinimų skaičius](#)

[2.2 Tikrinimų struktūra](#)

[2.3 Tikrinimų rezultatai](#)

[2.3.1 Sprendimai](#)

[2.3.2 Drausminės atsakomybės taikymas](#)

[2.3.3 Turtinės atsakomybės pareigūnams taikymas](#)

[2.3.4 Ekonominių sankcijų taikymas](#)

[2.3.5 Išvados](#)

[2.4 Veiklos efektyvumo koeficientai](#)

[2.5 Svarbiausios ataskaitos ir informacijos](#)

2.1 Tikrinimų skaičius

Valstybės kontrolės kontrolieriai per 1999 metus atliko 934 tikrinimus (per 1997 m. - 927 tikrinimus, per 1998 m. - 1187 tikrinimus).

Lietuvos Respublikos Seimo, jo komitetų bei narių prašymu atlikta 6 % visų tikrinimų (1998 m. - 5,3 %, 1997 m. - 9 %), teisėsaugos institucijų pavedimu - 9 % (1998 m. - 7,2 %, 1997 m. - 7 %), Valstybės kontrolės vadovybės pavedimu - 74,9 % (1998 m. - 75,6 %, 1997 m. - 72,6 %), nagrinėjant piliečių skundus ir pareiškimus - 9,2 % (1998 m. - 7,3 %, 1997 m. - 9,7 %), Vyriausybės prašymu - 0,9 % (1998 m. - 4,6 %, 1997 m. - 1,7 %). Valstybės kontrolės 1999 metais atliktų tikrinimų motyvų struktūros kitimas leidžia padaryti tokias išvadas: 1) padaugėjo revizijų, atliktų teisėsaugos institucijų pavedimu; 2) padaugėjo tikrinimų, atliktų nagrinėjant piliečių skundus ir pasiūlymus; 3) nedaug padaugėjo tikrinimų, atliktų Seimo, jo komitetų ir Seimo narių prašymu; 4) nedaug sumažėjo tikrinimų, atliktų Valstybės kontrolės vadovybės pavedimu; 5) labai sumažėjo tikrinimų Vyriausybės prašymu. Valstybės kontrolės 1995 m. - 1999 m. atliktų tikrinimų struktūros raida pateikta 1 diagramoje.

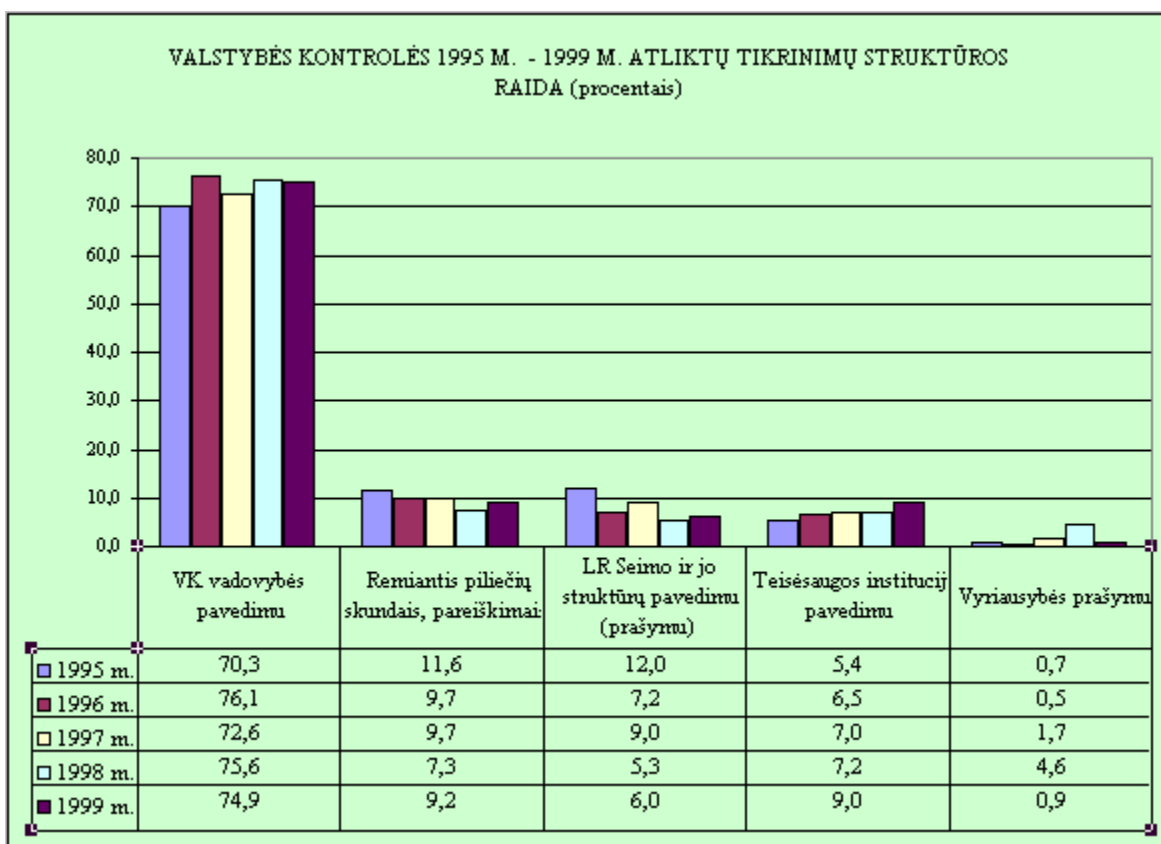

Diagrama 1

Valstybės kontrolė per 1999 metus tikrinimų atliko mažiau negu per praėjusių metų tą patį laikotarpį dėl tokių priežasčių:

- 1998 m. tikrinimų skaičius buvo padidėjęs dėl Seimo ir Vyriausybės prašymu vykdytų svarbių, tačiau nedidelės apimties tikrinimų (Lietuvos Respublikos Vyriausybės rezervo fondo, nebiudžetinių lėšų, tarnybinio transporto ir mobiliųjų telefonų naudojimo, lėšų gyventojų indėliams kompensuoti panaudojimo, darbo užmokesčio viršijimo biudžetinėse įstaigose klausimais);
- Valstybės kontrolės pareigūnų atliekami tikrinimai dažnai yra specifiniai, vykdomi pirmą kartą. Kaip pavyzdį galima būtų paminėti 1999 metų darbo programos planinį teminį tikrinimą "AB "Lietuvos energija" veiklos vertinimas taupumo, rezultatyvumo ir efektyvumo požiūriu"; buvo įgyvendinamos Valstybės kontrolės įstatymo 11 straipsnio nuostatos, t.y. buvo vertinama tikrinamų valstybės ir savivaldybių institucijų bei ūkio subjektų veikla taupumo, rezultatyvumo ir efektyvumo požiūriu. Veiklos efektyvumo tikrinimai buvo pradėti vykdyti pirmą kartą, todėl pareikalavo daugiau darbo laiko (atitinkamai mažėjo bendras atliktų tikrinimų skaičius);
- 1999 metais buvo vykdomos labai didelės apimties revizijos bankuose teisėsaugos institucijų pavedimu: pareigūnai papildomą LVKB Kauno skyriaus reviziją atliko per 7 mėnesius, Lietuvos žemės ūkio banko Kauno skyriaus reviziją už 1993-1999 m. vykdė visus metus, Lietuvos banke komercinių bankų licencijavimo ir jų priežiūros funkcijų vykdymo 1990-1998 metais tikrinimas vyko kelis mėnesius;
- Pramonės, ryšių ir energetikos kontrolės skyriaus pareigūnai atliko neplaninį AB "Lietuvos energija" 1997-1998 metais sudarytų elektros energijos eksporto į Baltarusijos Respubliką sutarčių ir atsiskaitymų pagal šias sutartis tikrinimą.

2.2 Tikrinimų struktūra

Valstybės kontrolės tikrinimų struktūra 1999 metais pagal pagrindinius tikrintus klausimus (2 diagrama, 1 lentelė):

- ūkio subjektų ūkinė finansinė veikla - 31,2% tikrinimų (1998 m. - 20,9%);
- valstybės biudžeto vykdymas - 13% (1998 m. - 16,7%);
- valstybės vardu gaunamų ir imamų su valstybės garantija paskolų panaudojimas - 7,2% (1998 m. - 7,1%);
- valstybės akcijų atstovavimas bei valstybės turto privatizavimas - 6,9 % (1998 m. - 5,8%);
- valstybinių fondų formavimas ir naudojimas - 5,5% (1998 m. - 7,4%);
- valstybinių programų, finansuojamų iš biudžeto, įgyvendinimas bei valstybės subsidijų, dotacijų panaudojimas - 5,5% (1998 m. - 9,4 %);
- valstybės valdomos žemės, miškų, vandenų ir kitų gamtos išteklių naudojimo teisėtumas, žemės vertės nustatymas - 2,2 % (1998 m. - 3,6 %);
- savivaldybės biudžeto vykdymas - 0,6 % (1998 m. - 2%);
- biudžeto lėšų panaudojimas visuomeninėse, religinėse organizacijose - 0,4 % (1998 m. - 0,8 %);
- kiti aktualūs klausimai (labdaros gavimas ir panaudojimas; lėšų, skirtų investicijų projektams, panaudojimo efektyvumo tikrinimas; revizijos teisėsaugos institucijų prašymu) - 27,5 % (1998 m. - 23,4 %).

**VALSTYBĖS KONTROLĖS 1999 M. TIKRINTŲ OBJEKTŲ
KOKYBINĖS STRUKTŪROS DIAGRAMA**

- 1 - Valstybės biudžeto vykdymas - 13.0%
- 2 - Valstybinės programos, finansuojamos iš biudžeto, įgyvendinimo patikrinimas - 4.0%
- 3 - Valstybės subsidijų, dotacijų panaudojimas - 1.5%
- 4 - Valstybinių fondų formavimas ir naudojimas - 5.5%
- 5 - Valstybinių rezervų formavimas ir naudojimas - 0.0%
- 6 - Valstybės vardu gaunamos ir imamos su valstybės garantija paskolos - 7.2%
- 7 - Akcijų atstovavimas - 3.5%
- 8 - Valstybės turto privatizavimas - 3.4%
- 9 - Valstybės valdomos žemės, miškų, vandenių ir kitų gamtos išteklių naudojimo teisėtumo, taip pat žemės vertės nustatymo patikrinimas - 2.2%
- 10 - Savivaldybės biudžeto vykdymas - 0.6%
- 11 - Biudžeto lėšų panaudojimas visuomen., religinėse organizacijose - 0.4%
- 12 - Ūkinė finansinė veikla - 31.2%
- 13 - Vidaus kontrolės organizavimas - 0.0%
- 14 - Kita - 27.5%

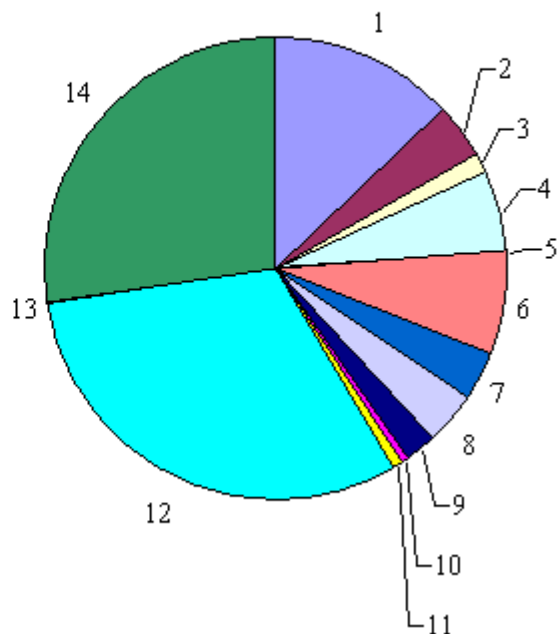

Diagrama 2

Kontrolės skyrius	Tikrinimo temos													
	1	2	3	4	6	7	8	9	10	11	12	14	iš viso:	
1 Alytaus kontrolės skyrius	32		1	7	5	2	3	2	1	1	41	15	110	
2 Biudžetinių įstaigų kontrolės skyrius	22	4		2	3		1			2	22	32	89	
3 Biudžeto kontrolės skyrius	6	1		1	1					1	33	32	76	
4 Kauno kontrolės skyrius												1	1	
5 Klaipėdos kontrolės skyrius		3	8	4	10	9	8				78	62	182	
6 Krašto apsaugos ir teisėsaugos įstaigų kontrolės skyrius					3						15	22	40	
7 Pramonės, ryšių ir energetikos kontrolės skyrius				2	3						26	11	42	
8 Susisiekimo ir statybos kontrolės skyrius	1	2		5	6						7	7	28	
9 Šiaulių kontrolės skyrius	12	8	2	4	3	6	2	5	1		47	19	109	
10 Utenos kontrolės skyrius	32	9	2	15	4	2	1	3	2		20	25	115	
11 Valstybės turto kontrolės skyrius	6	1		2	27	11	16				1	24	88	
12 Žemės ir miškų ūkio kontrolės skyrius	10	9	1	9	2	3	1	11			1	7	54	
Iš viso:	121	37	14	51	67	33	32	21	6	4	291	257	934	

Lentelė 1

Valstybės kontrolės tikrintų objektų kokybinė struktūra nuo: 1999.01.01 iki: 1999.12.31

TIKRINIMO TEMOS : 1 - Valstybės biudžeto vykdymas, 2 - Valstybinės programos, finansuojamos iš biudžeto įgyvendinimo patikrinimas, 3 - Valstybės subsidijų, dotacijų panaudojimas, 4 - Valstybinių fondų formavimas ir naudojimas, 5 - Valstybinių rezervų formavimas ir naudojimas, 6 - Valstybės vardu gaunamos ir imamos su valstybės garantija paskolos, 7 - Akcijų atstovavimas, 8 - Valstybės turto privatizavimas, 9 - Valstybės valdomos žemės, miškų, vandenių ir kitų gamtos išteklių naudojimo teisėtumo, taip pat žemės vertės nustatymo patikrinimas, 10 - Savivaldybės biudžeto vykdymas, 11 - Biudžeto lėšų panaudojimas, visuomeninėse, religinėse organizacijose, 12 - ūkinė finansinė veikla, 13 - Vidaus kontrolės organizavimas, 14 - Kita

Tikrinimų struktūra 1999 metais pagal tikrintus objektus (3 diagrama, 2 lentelė):

- valstybės biudžeto išlaikomos įstaigos, organizacijos (Seimo ir Vyriausybės kanceliarijos, teismai, krašto apsaugos įstaigos, ministerijos, departamentai ir kt.) - 497 tikrinimai, arba 53,2 % (1998 m. - 494 tikrinimai, arba 41,6 %);
- valstybinių fondų valdymo įstaigos - 18 tikrinimų, arba 1,9 % (1998 m. - 25 tikrinimai, arba 2,1 %);
- valstybės įmonės - 73 tikrinimai, arba 7,8 % (1998 m. - 67 tikrinimai, arba 5,6 %);
- savivaldybių biudžetų išlaikomos įstaigos ir savivaldybės įmonės - 88 tikrinimai, arba 9,4 % (1998 m. - 189 tikrinimai, arba 16 %);
- akcinės bendrovės, kuriose valstybė turi ne mažiau kaip pusę balsų suteikiančių akcijų - 102 tikrinimai, arba 10,9 % (1998 m. - 112 tikrinimų, arba 9,4 %);
- akcinės bendrovės, kuriose valstybė turi mažiau kaip pusę balsų suteikiančių akcijų - 44 tikrinimai, arba 4,7 % (1998 m. - 89 tikrinimai, arba 7,5 %);
- privataus kapitalo įmonės - 43 tikrinimas, arba 4,6 % (1998 m. - 106 tikrinimai, arba 8,9 %);
- kito statuso įstaigos, organizacijos - 69 tikrinimai, arba 7,4 % (1998 m. - 105 tikrinimai, arba 8,9 %).

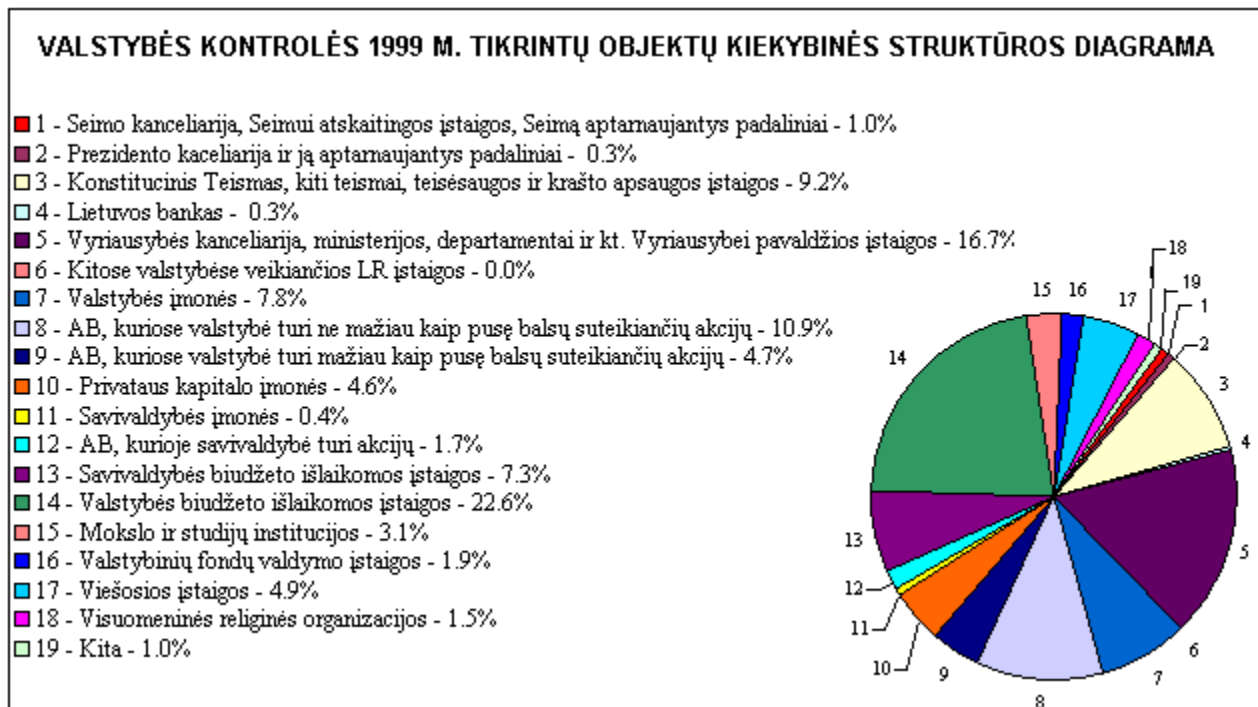

Diagrama 3

Kontrolės objektai																			
Kontrolės skyrius	1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	Iš viso:
1 Alytaus kontrolė skyrius			22		7	9	5	7	2		4	12	28	1	2	9	1	1	110
2 Biudžetinių įstaigų kontrolės skyrius					22	2	2	2	1			3	19	18	4	10	5	1	89
3 Biudžeto kontrolės skyrius	5	3		3	38	4	6		1			2	7		2	3	1	1	76
4 Kauno kontrolės skyrius														1					1
5 Klaipėdos kontrolės skyrius			22		4	12	23	11	10	3	6	22	55	1	2	8		3	182
6 Krašto apsaugos ir teisėsaugos įstaigų kontrolės skyrius	1		20		13	1							1	2	2				40
7 Pramonės, ryšių ir energetikos kontrolės skyrius					9	5	22	1	2		1	1	1						42
8 Susisiekimo ir statybos kontrolės skyrius					5	11	5	1					6						28
9 Šiaulių kontrolės skyrius			11		5	6	9	9	5		1	6	44	2	3	7	1		109
10 Utenos kontrolės skyrius			11		3	8	9	4	9		4	14	39	2	2	6	4		115
11 Valstybės turto kontrolės skyrius	3				28	2	17	8	12	1		7		2		3	2	3	88
12 Žemės ir miškų ūkio kontrolės skyrius					22	13	4	1	1			1	11		1				54
Iš viso:	9	3	86	3	156	73	102	44	43	4	16	68	211	29	18	46	14	9	934

Lentelė 2
Valstybės kontrolės tikrintų objektų kiekybinė struktūra
nuo 1999.01.01 iki 1999.12.31

TIKRINIMO OBJEKTAS: 1- Seimo kanceliarija, Seimui atskaitingos įstaigos, Seimą aptarnaujantys padaliniai, 2- Prezidento kanceliarija ir ją aptarnaujantys padaliniai, 3- Konstitucinis Teismas, kiti teismai teisėsaugos ir krašto apsaugos įstaigos, 4 - Lietuvos Bankas, 5- Vyriausybės kanceliarija, ministerijos, departamentai ir kitos Vyriausybei pavaldžios įstaigos, 6 - Kitose valstybėse veikiančios LR įstaigos, 7- Valstybės įmonės, 8- AB, kuriose valstybė turi ne mažiau kaip pusę balsų suteikiančių akcijų, 9- AB, kuriose valstybė turi mažiau kaip pusę balsų suteikiančių akcijų, 10 - Privataus kapitalo įmonės, 11- Savivaldybės įmonės, 12- AB, kurioje savivaldybė turi akcijų, 13- Savivaldybės biudžeto išlaikomos įstaigos, 14 - Valstybės biudžeto išlaikomos įstaigos, 15- Mokslo ir studijų institucijos, 16- Valstybinių fondų valdymo įstaigos, 17- Viešosios įstaigos, organizacijos, 18- Visuomeninės religinės organizacijos, 19- Kita

2.3 Tikrinimų rezultatai

2.3.1 Sprendimai

Per ataskaitinį laikotarpį pagal tikrinimų dokumentus buvo priimti *tokie sprendimai*:

- 358 sprendimai taikant įvairaus pobūdžio sankcijas (1998 m. - 396 sprendimai, arba 9,6 % mažiau);
- 200 raštų tikrintų objektų vadovams su nurodymais imtis priemonių ūkinei finansinei veiklai pagerinti (1998 m. - 206 raštai, arba 2,9 % mažiau);
- 117 raštų, informuojančių teisėsaugos institucijas apie nustatytus pažeidimus (1998 m. - 97 raštai, arba 19,4 % daugiau).

2.3.2 Drausminės atsakomybės taikymas

Drausminės atsakomybės taikymo rezultatai yra tokie:

- siūlyta 8 pareigūnus atleisti iš pareigų, iš jų 8 atleisti (100%), taip pat pagal 1998 metų siūlymus ataskaitiniu laikotarpiu atleisti dar 3 pareigūnai, iš viso 11 (1998 m. 11 pasiūlyta atleisti, iš jų 8 atleisti (73%), be to, pagal 1997 metų siūlymus atleisti dar 2 pareigūnai, iš viso 10);
- siūlyta patraukti drausminen atsakomybèn 304 pareigūnus, patraukti - 273 (90%), be to, įgyvendinant 1998 metų siūlymus, patrauktas drausminen atsakomybèn dar 21 pareigūnas, iš viso 294 (1998 m. atitinkamai 177 - pasiūlyta atleisti, 126 (71 %) - patraukta atsakomybèn; pagal 1997 m. siūlymus per minėtą laikotarpį patraukta atsakomybèn dar 19, iš viso - 145).

Taigi per ataskaitinį laikotarpį, palyginti su 1998 m., atleistų pareigūnų skaičius beveik nepakito, o drausminen atsakomybèn patraukta 2,03 karto daugiau pažeidimus padariusių darbuotojų. Išsamiau - 3 lentelėje.

	Atleisti iš pareigų				Patraukti drausminen atsakomybèn			
	Pasiūlyta	Faktiškai įgyvendinta	Įgyvendinta už ankstesnius metus	Įgyvendinta iš viso	Pasiūlyta	Faktiškai įgyvendinta	Įgyvendinta už ankstesnius metus	Įgyvendinta iš viso
1998m.	11	8	2	10	177	126	19	145
1999m.	8	8	3	11	304	273	21	294
Palyginimas (%)	73	100	150	110	172	217	111	203

Lentelė 3
Valstybės kontrolės 1998 ir 1999 metų tikrinimų rezultatai:
atleistų ir patrauktų drausminen atsakomybèn pareigūnų skaičius

2.3.3 Turtinės atsakomybės pareigūnams taikymas

Pagal tikrinimo rezultatus už esminės žalos valstybei padarymą *piniginės nuoskaitos* ataskaitiniu laikotarpiu:

- skirtos 107 pareigūnams (1998 m. - 52 pareigūnams) 183,6 tūkst. Lt (1998 m. - 86,1 tūkst. Lt);
- sumokėtos 86 (1998 m. - 38), iš jų 9, skirtos anksčiau (1998 m. - 9), ir 77 iš skirtų per ataskaitinį laikotarpį (1998 m. - 38);
- sumokėta suma į valstybės biudžetą - 110,2 tūkst. Lt (1998 m. - 53 tūkst. Lt), iš jų 24,3 tūkst. Lt, skirtų anksčiau (1998 m. - 17 tūkst. Lt), ir 85,9 tūkst. Lt, skirtų per ataskaitinį laikotarpį (1998 m. - 36,1 tūkst. Lt).

Iš viso pareigūnai per ataskaitinį laikotarpį į valstybės biudžetą sumokėjo 110,2 tūkst. Lt, arba 2,1 karto daugiau nei atitinkamu praeitų metų laikotarpiu.

Be to, pareigūnams 1998 metų antroje pusėje pradėjome taikyti administracinę atsakomybę už biudžetinių lėšų naudojimo tvarkos pažeidimus (LR ATPK 172-13 str.): 1999 metais skirtos 26 administracinės baudos už 18 tūkst. Lt, faktiškai iš 23 pareigūnų išieškota 15 tūkst. Lt (83proc.). 1995 m. - 1999 m. skirtos piniginės nuoskaitos ir jų išieškojimas pateiktas 4 diagramoje.

Iš viso ataskaitiniu laikotarpiu turtinèn atsakomybèn patraukti 133 pareigūnai (107+26), pareikalauta sumokėti 201,64 tūkst. Lt (183,6+18), valstybės biudžetui sumokėta (110,2+15) 125,2 tūkst. Lt (1998 metais biudžetui sumokėta 70,8 tūkst. Lt, arba 1,8 karto mažiau). Išsamiau – 4 lentelėje.

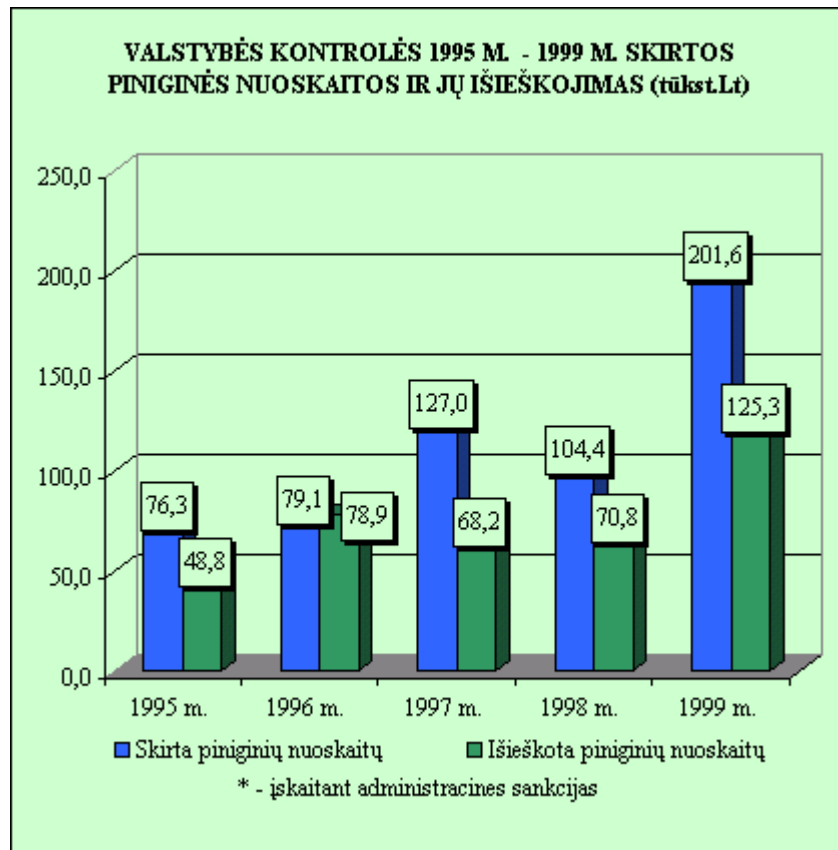

Diagrama 4

	Skirta piniginių nuoskaitų, sk./Lt				Administr. nuobaudų, sk./Lt	
	Nuspręsta	Faktiškai realizuota	Realizuota už ankstesnius metus	Realizuota iš viso	Nuspręsta	Faktiškai realizuota
1998m.	52/86132	38/36055	9/16954	47/53009	32/18300	31/17800
1999m.	107/183618	77/85931	9 /24323	86/110254	26/18000	23/15000
Palyginimas (%)	206/213	203 /238	100/143	183/208	81 /98	74/84

Lentelė 4

**Valstybės kontrolės 1998 ir 1999 metų atliktų tikrinimų rezultatai:
piniginės nuoskaitos ir administracinės nuobaudos**

2.3.4 Ekonominių sankcijų taikymas

Į valstybės biudžetą už Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų pažeidimus 1999 metais pareikalauta gražinti 23543 tūkst. Lt neteisėtai panaudotų lėšų, nusiųptų mokesčių bei priskaičiuotų ekonominių sankcijų (1998 m. - 72986,8 tūkst. Lt), iš jų išieškota 4749,5 tūkst. Lt, arba 20 % pareikalautos sumos (1998 m. - 16136,7 tūkst. Lt, arba 22 % reikalautos sumos). Įskaitant ankstesniais metais reikalautas ir 1999 metais išieškotas sumas už pažeidimus, tikrintieji ūkio subjektai į valstybės biudžetą sumokėjo iš viso 7781 tūkst. Lt (1998 m. - 20266,6 tūkst. Lt).

Išsamiau - 5 lentelėje.

	Pasiūlyta	Faktiškai įgyvendinta	Išieškojimo %	Įgyvendinta už ankstesnius metus	Įgyvendinta iš viso
1	3	4	5	6	7
1998m.	72986.8	16136.7	22	4129.9	20266.6
1999m.	23543	4749.5	20	3031.2	7781
Palyginimas (%)	32	29	-	73	38

Lentelė 5

Valstybės kontrolės 1998 ir 1999 metų tikrinimų rezultatai:
išieškota į valstybės biudžetą (tūkst. Lt)

Be jau paminėtų ir į valstybės biudžetą sugrąžintų sumų, 1999 metais iš ūkio subjektų, remiantis tikrinimų dokumentais, į valstybinius fondus pareikalauta gražinti 3949,8 tūkst. Lt (1998 m. - 1949,8 tūkst. Lt), išieškota - 413,8 tūkst. Lt, arba 10 % (1998 m. - 25 %). Įskaitant ankstesniais metais reikalautas ir 1999 metais išieškotas 1624,6 tūkst. Lt, iš viso išieškota 2038,4 tūkst. Lt (1998 m. - 1172,2 tūkst. Lt), arba 52 % (1998 m. - 60 %) reikalautos ataskaitiniu laikotarpiu sumos.

Išsamiau - 6 lentelėje.

	Pasiūlyta	Faktiškai įgyvendinta	Išieškojimo %(4:3)	Įgyvendinta už ankstesnius metus	Įgyvendinta iš viso (4+6)
1	3	4	5	6	7
1998 m.	1949,8	481	25	691,2	1172,2
1999 m.	3949,8	413,8	10	1624,6	2038,4
Palyginimas	203	86	-	235	174

Lentelė 6

Valstybės kontrolės 1998 ir 1999 metų tikrinimų rezultatai:
pervesta į valstybinius fondus (tūkst. Lt)

Į savivaldybių biudžetus per ataskaitinį laikotarpį pareikalauta sumokėti 106,9 tūkst. Lt (1998 m. - 309,5 tūkst. Lt), faktiškai sumokėta 45,6 tūkst. Lt (1998 m. - 309,5 tūkst. Lt), arba 43 % pareikalautos sumos (1998 m. - 100 %).

Išsamiau - 7 lentelė.

	Pasiūlyta	Faktiškai įgyvendinta	Išieškojimo % (4:3)	Įgyvendinta už ankstesnius metus	Įgyvendinta iš viso (4+6)
1	3	4	5	6	7
1998 m.	309.5	309.5	100	75.1	384.6
1999m.	106.9	45.6	43	-	45.6
Palyginimas (%)	35	15	-	-	12

Lentelė 7

Valstybės kontrolės 1998 ir 1999 metų tikrinimų rezultatai:
išieškota į savivaldybių biudžetus (tūkst. Lt)

Socialinio draudimo fondo biudžetui pareikalauta sumokėti 4,14 tūkst. Lt (1998 m. - 360 tūkst. Lt), sumokėta 4,04 tūkst. Lt (1998 m. - 1,1 tūkst. Lt), arba 97,6 % pareikalautos sumos (1998 m. - 100 %). Įskaitant ankstesniais metais reikalautus ir 1999 metais išieškotus 356,9 tūkst. Lt, iš viso išieškota 360,9 tūkst. Lt (1998 m. - 1,1 tūkst. Lt).

Išsamiau - 8 lentelėje.

	Pasiūlyta	Faktiškai įgyvendinta	Išieškojimo % (3:2)	Įgyvendinta už ankstesnius metus	Įgyvendinta iš viso (3+5)
I	2	3	4	5	6
1998 m.	359.8	1.1	0.3		1.1
1999m.	4.14	4.04	97.6	356.9	360.9
Palyginimas (%)	1	367	-	-	32809

Lentelė 8
Valstybės kontrolės 1998 ir 1999 metų tikrinimų rezultatai:
išieškota į Socialinio draudimo fondą (tūkst. Lt)

Iš viso per ataskaitinį laikotarpį valstybės biudžetui, savivaldybių biudžetams, valstybiniam fondams ir Socialinio draudimo fondo biudžetui pažeidimus padarę ūkio subjektai sumokėjo 10225,9 tūkst. Lt (7781+2038,4+45,6+360,9=10225,9) (1998 m. - 21824,5 tūkst. Lt), arba 2,1 karto mažiau nei per 1998 metų atitinkamą laikotarpį. Išieškota 37 % nuo pareikalautų 27603,8 tūkst. Lt (1998 m. - 29 % nuo 75605,9 tūkst. Lt).

Tikrinimų ir revizijų metu per 1999 metus nustatyta, kad pareigūnų neteisėtais veiksmais įmonėms (įstaigoms) padaryta 102014,3 tūkst. Lt žala (1998 m. - 65132,3 tūkst. Lt). Po Valstybės kontrolės tikrinimų valstybės įmonės (įstaigos) iš kitų ūkio subjektų susigražino arba turta įvertino realia 110895,6 tūkst. Lt verte, įskaitant 21067 tūkst. Lt ankstesniais metais pareikalautą ir ataskaitiniais metais išieškotą sumą (1998 m. - 90642,8 tūkst. Lt, įskaitant ankstesniais metais pareikalautus 56979,7 tūkst. Lt). Išieškota 88 % ataskaitiniu laikotarpiu pareikalautos sumos (1998 m. - 52 %).

Išsamiau - 9 lentelėje.

	Pasiūlyta	Faktiškai įgyvendinta	Išieškojimo % (3:2)	Įgyvendinta už ankstesnius metus	Įgyvendinta iš viso (3+5)
1	2	3	4	5	6
1998 m.	65132.3	33663.1	52	56979.7	90642.8
1999m.	102014.3	89828.6	88	21067	110895.6
Palyginimas (%)	157	267	-	37	122

Lentelė 9
Valstybės kontrolės 1998 ir 1999 metų tikrinimų rezultatai:
žalos įmonei išieškojimas (tūkst. Lt)

Tikrinimų metu rasta materialinių vertybių ir/ar grynųjų pinigų trūkumų už 512 tūkst. Lt (1998 m. - 65,4 tūkst. Lt), iš materialiai atsakingų asmenų išieškota 11,5 tūkst. Lt (1998 m. - 13,7 tūkst. Lt), arba 2,2 % (1998 m. - 21 %), o įskaitant ankstesnių metų reikalautus 2,2 tūkst. Lt, iš viso išieškota 13,7 tūkst. Lt.

Išsamiau - 10 lentelėje.

	Pasiūlyta	Faktiškai įgyvendinta	Išieškojimo % (3:2)	Įgyvendinta už ankstesnius metus	Įgyvendinta iš viso (3+5)
I	2	3	4	5	6
1998m.	65.4	13.7	21		13.7
1999m.	512	11.5	2	2.2	13.7
Palyginimas (%)	783	84	-	-	100

Lentelė 10
Valstybės kontrolės 1998 ir 1999 metų tikrinimų rezultatai:
materialinių vertybių (pinigų) trūkumų išieškojimas (tūkst. Lt)

Tikrinimų metu nustatyta, kad *valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų vertė* buvo neteisėtai sumažinta 3437,9 tūkst. Lt (1998 m. - 9222,4 tūkst. Lt), po šių tikrinimų akcijų vertė padidinta 10,4 tūkst. Lt (1998 m. - 4919,9 tūkst. Lt) ir dar 2206,6 tūkst. Lt - pagal ankstesnių metų įpareigojimus, iš viso - 2217 tūkst. Lt (1998 m. - 9299,2 tūkst. Lt).

Išsamiau - 11 lentelėje.

	Pasiūlyta	Faktiškai įgyvendinta	Išieškojimo % (4:3)	Įgyvendinta už ankstesnius metus	Įgyvendinta iš viso (4+6)
1	3	4	5	6	7
1998 m.	9222.4	4919.9	53	4379.3	9299.2
1999 m.	3437.9	10.4	0	2206.6	2217
Palyginimas (%)	37	0.2	-	50	24

Lentelė 11
Valstybės kontrolės 1998 ir 1999 metų tikrinimų rezultatai:
neteisėtai valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų vertės padidinimas

Per ataskaitinį laikotarpį *sugražintas valstybinis turtas bei padidintas įmonių valstybinis kapitalas* sudarė 113126,3 tūkst. Lt (110895,6+13,7+2217=113126,3), arba 1,1 karto daugiau nei 1998 m. (99955,7 tūkst. Lt).

2.3.5 Išvados

Per ataskaitinį laikotarpį iš turtinės atsakomybės patrauktų pareigūnų ir ūkio subjektams skirtų ekonominių sankcijų pareikalautų 133769,6 tūkst. Lt (201,6+27603,8+105964,2=133769,6) faktiškai sumokėta ar kitaip sugražinta 123477,4 tūkst. Lt (125,2+10225,9+113126,3=123477,4), arba 92 % pareikalautos sumos (1998 m. atitinkamai 150130,3 tūkst. Lt, 121851 tūkst. Lt ir 81 %).

Į biudžetus ir valstybinius fondus išieškota (5 diagrama) 10,4 mln. Lt (8,3 % bendros 123,5 mln. Lt sumos), valstybės turto sugražinta arba jis padidintas įvertinant realią vertę (6 diagrama) – 113,1 mln. Lt (91,7 % bendros 123,5 mln. Lt sumos).

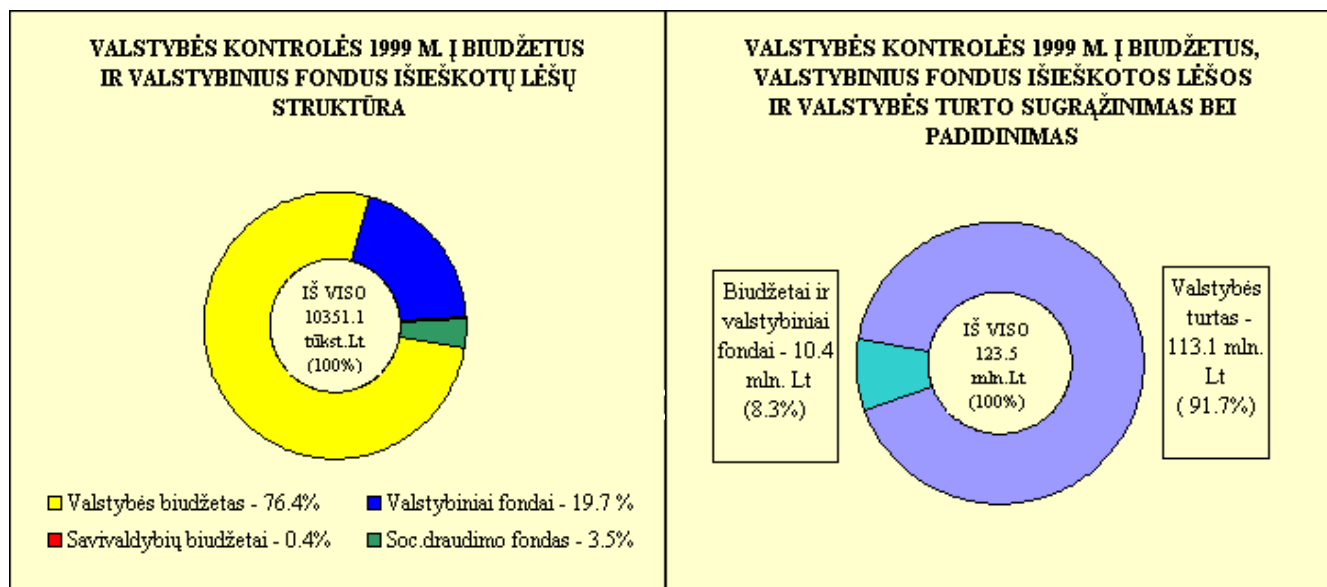

Diagrama 5

Diagrama 6

Bendriausios ataskaitinio laikotarpio išvados sankcijų taikymo srityje, palyginti su praeitais metais, yra tokios:

- 1) pradėtas įgyvendinti principas - bausti kaltus pareigūnus, o ne taikyti sankcijas biudžetinėms įstaigoms (pareigūnų patraukta atsakomybėn 2 kartus daugiau, tačiau sumažėjo išieškojimų į biudžetus), taip pat taikoma nauja atsakomybės rūšis – administracinė atsakomybė (LR ATPK 172-13 str.);
- 2) bendras turtinių sankcijų įgyvendinimas - padidėjo 1,3 % (121851:123477,4x100);
- 3) bendras sankcijų išieškojimo procentas padidėjo nuo 81 % iki 92 %, taigi pagal atskiras sankcijų rūšis išieškojimo procentas sumažėjo.

2.4 Veiklos efektyvumo koeficientai

Valstybės kontrolės institucijai 1999 metais iš valstybės biudžeto skirta 13895 tūkst. Lt, gavo ir panaudojo 13198,6 tūkst. Lt, arba 696,4 tūkst. Lt mažiau.

Valstybės kontrolės 1999 metų biudžetinio efektyvumo koeficientas (visais būdais į valstybės ir savivaldybių biudžetus ir fondus išieškotų pinigų (10351,1 tūkst. Lt) santykis su faktinėmis institucijos išlaidomis), taikant kaupiamąjį apskaitos būdą, buvo 0,8 (1998 m. - 1,7), o skaičiuojant "grynąjį" rezultatą - 0,4. Kitaip tariant, už kiekvieną Valstybės kontrolei išlaikyti iš valstybės biudžeto skirtą litą valstybei *pinigais* gražinta 0,8 lito (12 lentelė). Biudžetinio efektyvumo koeficientas sumažėjo, nes 1998 metais panaikintas Valstybės kontrolės įstatymo straipsnis, suteikiantis teisę išieškoti mokesčius (1998 04 07 VK įstatymo 2, 10, 11, 35, 37, 42 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas).

Eil.Nr.	R o d i k l i a i	Grynasis rezultatas		Rezultatai skaičiuojant kaupiamuoju metodu	
		1998 m.	1999 m.	1998 m.	1999 m.
1	Į valstybės biudžetą išieškota neteisėtai panaudotų lėšų, priskaičiuotų mokesčių, ekonominių sankcijų ir kt.	16136.7	4749.2	20266.6	7781
2	Į valstybės biudžetą iš kaltų pareigūnų išieškota piniginių nuoskaitų ir administracinių nuobaudų	36.1	100.9	70.8	125.2
3	Į valstybės fondus ir savivaldybių biudžetus sugrąžinta ne pagal paskirtį panaudotų lėšų bei išieškota į soc. draudimo biudžetą	791.6	463.4	1562.9	2444.9
4	Į biudžetus ir valstybinių fondus išieškota, iš viso (1+2+3)	16964.4	5313.5	21900.3	10351.1
5	Valstybinėms įmonėms (įstaigoms) sugrąžinta lėšų	33663.1	89828.6	90642.8	110895.6
6	Neteisėto valstybei ir savivaldybėms priklausančių akcijų vertės sumažinimo panaikinimas	4919.9	10.4	9299.2	2217
7	Iš materialiai atsakingų asmenų (už padarytus trūkumus) išieškota	13.7	11.5	13.7	13.7
8	Valstybės turtinių įsipareigojimų sumažinimas	20600.0		20600.0	
9	Bendras veiklos, taikant ekonomines sankcijas, rezultatas (4+5+6+7+8):	76161.1	95164	142456	123477.4
10	Valstybės kontrolės biudžetinio išlaidoms išlaidos	13203.0	13198.6	13203.0	13198.6
11	Valstybės kontrolės veiklos biudžetinio efektyvumo koeficientas (4:10)	1.3	0.4	1.7	0.8
12	Valstybės kontrolės veiklos ekonominio efektyvumo koeficientas (9:10)	5.8	7.2	10.8	9.4

Lentelė 12

Valstybės kontrolės 1998 - 1999 metų veiklos, taikant ekonomines sankcijas, rezultatai (tūkst. Lt)

Valstybės kontrolės veiklos bendro ekonominio efektyvumo koeficientas (visais būdais gražintų valstybei bei valstybinėms įmonėms, įstaigoms lėšų sumos bei turto vertės (123477,4 tūkst. Lt) santykis su Valstybės kontrolės biudžetinio išlaidoms išlaidomis 1999 metais buvo lygus 9,4. Kitaip tariant, kiekvienas institucijai išlaikyti valstybės skirtas litas gražino valstybei 9 litus *pinigais ar kitu turtu*. Valstybės kontrolės 1995 m. - 1999 m. veiklos biudžetinio ir ekonominio efektyvumo koeficientų dinamika pavaizduota 7 ir 8 diagramose).

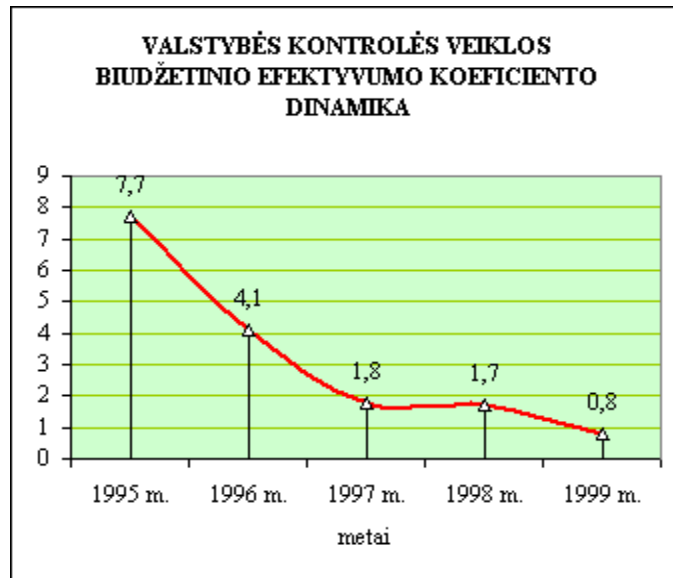

Diagrama 7

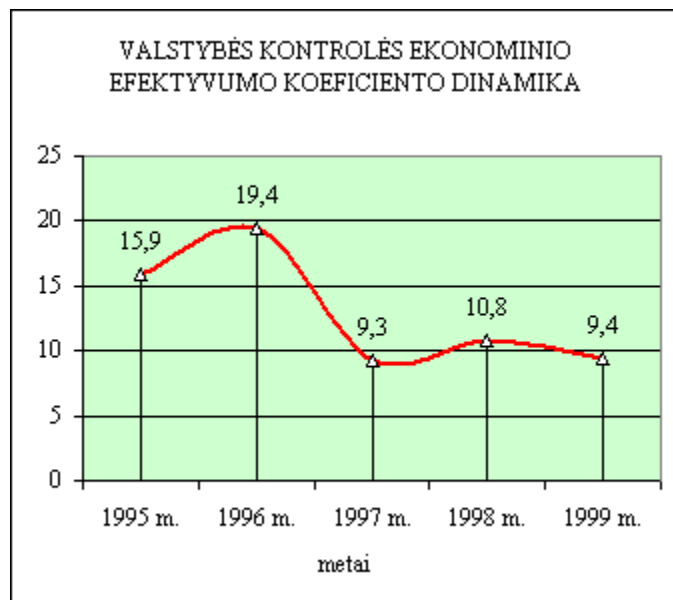

Diagrama 8

2.5 Svarbiausios ataskaitos ir informacijos

Valstybės kontrolės veiklą 1999 metais apibūdina ir svarbiausios veiklos efektyvumo tikrinimų ataskaitos, ir informacijos, kuriose atsispindi platus VK interesų ratas. Paminėtinos tokios mūsų atliktų veiklos efektyvumo tikrinimų ataskaitos, taip pat Seimui teikiamos išvados:

- Išvada dėl Lietuvos Respublikos 1998 metų valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos (LR Seimo kancleriui - 1999 09 30 raštas Nr.140-05-2295);
- Valstybės kontrolės išvada dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės parengtos valstybės skolos 1998 metais ataskaitos (Seimo kancleriui - 1998 09 30 raštas Nr.120-05-2304);
- Lėšų, skirtų 1998 metams apskričių administracijoms tikrinimas (perduota Seimo Valdymo reformų ir savivaldybių komitetui - 1999 09 06 raštas Nr. 140-05-2080);
- Apžvalga dėl valstybės turto valdymo ir naudojimo: priežiūros ir atskaitomybės aspektai (Seimo Biudžeto ir finansų, Ekonomikos komitetams, Valstybės kontrolės parlamentinės priežiūros komisijai, Vyriausybei - 2000 01 18 raštas Nr.120-05-149);
- Veiklos vertinimas taupumo, rezultatyvumo ir efektyvumo požiūriu;
- Labdaros gavimas ir panaudojimo efektyvumas sveikatos priežiūros įstaigose (Seimo Ekonominių nusikaltimų tyrimo komisijai - 1999 12 28 raštas Nr. 150-05-3297);
- Kraujo donorų kompensacijoms skirtų valstybės biudžeto lėšų panaudojimo efektyvumas (Seimo Sveikatos reikalų komitetui - 1999 12 10 raštas Nr. 150-05-3146);
- Nacionalinei žemės ūkio programai skirtų biudžeto lėšų panaudojimo efektyvumas (Seimo Kaimo reikalų komitetui - 2000 01 13 raštas Nr.170-05-115);
- Žemės reformos eiga 1999 metais: valstybės biudžeto lėšų žemės reformai, melioracijai bei rūgščių dirvų kalkinimui panaudojimo efektyvumo įvertinimas (Seimo Kaimo reikalų komitetui - 2000 01 05 raštas Nr.40-05-30);
- Valstybės lėšų naudojimo komerciniuose medžioklės plotuose bei Miško fondo lėšų valdymo vertinimas (Seimo Aplinkos apsaugos komitetui - 2000 01 17 raštas Nr.40-05-130, Vyriausybei - 2000 01 17 raštas Nr.170-05-130);
- Lėšų, skirtų investicijų projektams, naudojimo efektyvumas (Seimo Biudžeto ir finansų komitetui, Valstybės kontrolės parlamentinės priežiūros komisijai - 1999 12 21 raštas Nr.130-05-3235).

3 PILIEČIŲ SKUNDŲ IR PAREIŠKIMŲ TYRIMŲ REZULTATAI

Per 1999 metus gauta 510 gyventojų skundų ir prašymų (iš pavienių piliečių, žmonių grupių ir kolektyvų - 409; persiūsta nagrinėti iš teisėsaugos institucijų - 17, iš ministerijų ir žinybų - 37, iš Seimo narių - 42, iš Prezidentūros - 2, iš Vyriausybės - 3), arba 1,3 karto daugiau nei praėjusiais metais. Į valstybės kontrolierių asmeniškai kreipėsi 85 piliečiai. Daugiausia piliečių pareiškimų (skundų) nagrinėjo Valstybės kontrolės centrinės įstaigos kontrolės skyriai (310), taip pat Alytaus (73), Klaipėdos (50) ir Šiaulių (42) kontrolės skyriai.

Patikrinus adresuotuose piliečių skunduose bei prašymuose išdėstytus faktus, priimti 36 Valstybės kontrolės pareigūnų sprendimai, išsiūsta 314 atsakymų pareiškėjams bei įpareigojimai atitinkamoms institucijoms pašalinti nustatytus įstatymų pažeidimus.

Gautų piliečių skundų (prašymų) analizė parodė, kad 25% iš jų buvo susiję su žemės reformos bei žemės ūkio klausimais; su socialiniais buitniais ir su gyvenamuoju plotu susijusiais klausimais - 14,1%; dėl grobstymų faktų energetikos, statybos, transporto srityse - 13,1%; mokslo, kultūros ir švietimo klausimais - 9,2%, sveikatos apsaugos, socialinės apsaugos klausimais - 7,3%; dėl valstybės aparato funkcionavimo problemų - 7,6%, kitais klausimais - 23,7%.

Buvo atvejų kai piliečiai į Valstybės kontrolę kreipėsi ne jos kompetencijai priskirtais klausimais. Dėl šios priežasties 1999 metais 71 piliečio pareiškimas persiūstas tirti kitoms valstybinėms institucijoms.

4 KVOTOS SKYRIAUS VEIKLA IR DARBAS SU TEISĖSAUGOS INSTITUCIJOMIS

Valstybės kontrolė taip pat atlieka kvotos funkcijas ir tiria įstatymu jos kompetencijai priskirtus nusikaltimus. Kvotos skyriuje 1999 metais buvo tiriamos 44 tikrinimo medžiagos (1999 metais tyrimui gautos 27 medžiagos, 1998 metų likutis - 17). Tyrimas baigtas pagal 39 skyriui perduotas medžiagas, iš kurių 34 atvejais pagal Kvotos skyriui perduotas tikrinimo medžiagas priimti nutarimai atsakyti kelti baudžiamąsias bylas ir iškeltos 5 baudžiamosios bylos:

- baudžiamoji byla Nr. 01-1-001-99, iškelta 1999 02 09 pagal LR BK 275 str. 3 d. ("Turto pasisavinimas arba iššvaistymas stambiu mastu"), dėl 50 mln. Lt iššvaistymo AB "Lietuvos energija", kuri, vykdydama 1998 01 26 ekonomiškai nenaudingą elektros energijos tiekimo į Baltarusijos Respubliką sutartį LE-BE-SG/9801, 1998 – 1999 metais per "Operatorių" UAB "Baltic –SHEM" vykdė elektros energijos eksportą. Valstybės kontrolei pradėjus tyrimą, LR Generalinė prokuratūra 1999 03 09 nutarimu baudžiamąją bylą nutraukė, nepratęsusi joje kvotos termino.
- baudžiamoji byla Nr. 01-1-002-99, iškelta 1999 10 06 dėl 811 tūkst. Lt iššvaistymo VĮ "Valstybinė respublikinė sporto renginių valdyba" pagal LR BK 275 str. 3 d. ("Turto pasisavinimas arba iššvaistymas stambiu mastu"). Baudžiamoji byla iškelta pagal Biudžetinių įstaigų kontrolės skyriaus perduotus VĮ "Valstybinė respublikinė sporto renginių valdyba" tikrinimo dokumentus. Atlikus kvotą, baudžiamoji byla perduota LR Generalinei prokuratūrai parengtiniam tardymui organizuoti.
- baudžiamoji byla Nr. 01-1-003-99, iškelta 1999 10 29 pagal požymius nusikaltimo, numatyto LR BK 288 str. ("Tarnybos pareigų neatlikimas"). Byla iškelta pagal Biudžeto kontrolės skyriaus atlikto Trakų rajono savivaldybės 1998 metų biudžeto vykdymo tikrinimo dokumentus. Atlikus kvotą, baudžiamoji byla perduota LR Generalinei prokuratūrai parengtiniam tardymui organizuoti.
- baudžiamoji byla Nr. 01-1-004-99, iškelta 1999 10 29 pagal požymius nusikaltimo, numatyto LR BK 274 str. 1 d. ("Sukčiavimas"). Byla iškelta pagal Žemės ir miškų ūkio kontrolės skyriaus atlikto AB "Stumbras" tikrinimo dokumentus. Atlikus kvotą, baudžiamoji byla perduota LR Generalinei prokuratūrai parengtiniam tardymui organizuoti.
- baudžiamoji byla Nr. 01-1-005-99, iškelta 1999 12 30 pagal požymius nusikaltimo, numatyto LR BK 321¹ str. ("Aplaidumas komercinėje, ūkinėje, finansinėje ar profesinėje veikloje"), dėl aplaidumo AB "Lietuvos energija" filialo Kauno elektros tinklų ūkinėje komercinėje veikloje. Tyrimo metu nustatyta, jog dėl sutarčių, kurias 1997 – 1998 metais pasirašė Kauno elektros tinklų vadovai, sudarymo bei vykdymo padaryta 970 tūkst. Lt žala AB "Lietuvos energija". Atlikus kvotą, baudžiamoji byla perduota LR Generalinei prokuratūrai parengtiniam tardymui organizuoti.

Pagal 3 tikrinimo medžiagas sprendimai nepriimti, nes vienu atveju tyrimo medžiaga perduota Raseinių apylinkės prokuratūrai, kurioje buvo atliekamas analogiškas tyrimas, viena medžiaga perduota Generalinei prokuratūrai tyrimui atlikti ir viena medžiaga, remiantis mokesčių administravimo įstatymu, perduota vertinti

Valstybinei Mokesčių inspekcijai. Nepriimti procesiniai sprendimai pagal 7 tikrinimų medžiagas, iš jų pagal 5 medžiagas paskirtos revizijos.

Be to, Valstybės kontrolės Kvotos skyriaus pareigūnai 1999 metais dalyvavo Generalinės prokuratūros sudarytoje tardymo grupėje, tiriant baudžiamąją bylą dėl lėšų iššvaistymo stambiu mastu AB "Tauro bankas".

Teisėsaugos žinybų pavedimu kontrolieriai patikrino ir joms perdavė 84 revizijų aktus, iš jų prokuratūroms - 34, vidaus reikalų institucijoms - 49, teismams - 1. Trisdešimt trys pavedimai buvo susiję su revizijų atlikimu iškelus baudžiamąsias bylas, penkiasdešimt viena - kitais motyvais. Iš teisėsaugos žinyboms perduotų revizijų aktų nagrinėjimo rezultatų matyti, kad prokuratūrose iškelta 1 baudžiamoji byla, pagal dvi medžiagas atsisakyta kelti bylą, taip pat pagal tris medžiagas vidaus reikalų institucijos atsisakė kelti bylas. Teisėsaugos institucijų pavedimu tikrinant įmones, įstaigas ir organizacijas, 89 Valstybės kontrolės pareigūnai sugaišo 5676 darbo dienas, arba 16 % visų tikrinimams (realizuotiems per 1999 m.) sugaištų darbo dienų (1998 metais 69 Valstybės kontrolės pareigūnai sugaišo 5594 darbo dienas - 19 % visų tikrinimams sugaištų darbo dienų, arba 2,2 karto daugiau negu 1997 metais, o įskaičius tikrinimus, atliktus Kvotos skyriaus pavedimu, 128 pareigūnai sugaišo 8091 darbo dieną, arba 22,5 % visų tikrinimams sugaištų darbo dienų.

Valstybės kontrolės vadovybės ir kontrolės skyrių viršininkų sprendimais 1999 metais tiesiogiai vidaus reikalų institucijoms perduota 6 tikrinimų dokumentai, iš jų pagal vieną medžiagą iškelta baudžiamoji byla ir pagal vieną medžiagą baudžiamąją bylą atsisakyta kelti.

5 SKUNDŲ DĖL VALSTYBĖS KONTROLĖS SPRENDIMŲ IKITEISMINIO NAGRINĖJIMO REZULTATAI

Valstybės kontrolierius ir jo pavaduotojai per 1999 metus gavo ir išnagrinėjo 34 skundus (arba 15 skundų mažiau nei 1998 metais) dėl Valstybės kontrolės skyrių viršininkų priimtų sprendimų. Išnagrinėjus skundus ikiteismine tvarka, 20 sprendimų skundžiami reikalavimai palikti galioti, atmetant pareiškėjų skundus, keturių sprendimų apskūsti reikalavimai panaikinti, dešimties - pakeisti iš dalies.

Septyni pareigūnai apskundė Valstybės kontrolės skyrių viršininkų priimtus sprendimus dėl reikalavimo patraukti drausminėn atsakomybėn (vienas reikalavimas - panaikintas). Aštuoniolika pareigūnų apskundė sprendimus dėl reikalavimo patraukti juos materialinėn atsakomybėn, keturių pareigūnų prašymas buvo patenkintas. Dvidešimt devyni pareigūnai apskundė Valstybės kontrolės skyrių viršininkų priimtus sprendimus dėl jiems skirtų 158444,5 Lt piniginių nuoskaitų. Valstybės kontrolieriaus pavaduotojų sprendimu piniginės nuoskaitos (107889,2 Lt) aštuoniems pareigūnams panaikintos ir dviems pareigūnams 1450 Lt sumažintos. Be to, valstybės kontrolieriui ir jo pavaduotojams buvo apskūsti sprendimai dėl 29402,2 tūkst. Lt išieškojimo į valstybės biudžetą. Valstybės kontrolieriaus ir jo pavaduotojų sprendimais, nurodant motyvus, išieškojimo į valstybės biudžetą suma sumažinta 3406,3 tūkst. Lt. Taip pat buvo apskūsti sprendimai dėl 83,6 tūkst. Lt išieškojimo į valstybinius fondus. Išnagrinėjus šiuos skundus, reikalavimai pervesti lėšas į fondus 66,87 tūkst. Lt sumažinti. Apskundus sprendimą dėl reikalavimo padidinti SPAB "Kauno vandenys" ilgalaikio materialaus turto pradinę vertę 22678,6 tūkst. Lt, po skundo išnagrinėjimo reikalavimas 8629,1 tūkst. Lt sumažintas, o peržiūrėjus skundą dėl Rokiškio savivaldybės administracijos ilgalaikio turto vertės 69,44 tūkst. Lt atstatymo, sprendimas paliktas galioti.

6 LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISMUOSE NAGRINĖTŲ CIVILINIŲ BYLŲ, KURIOSE DALYVAVO VALSTYBĖS KONTROLĖ, REZULTATAI

Lietuvos Respublikos teismuose 1999 m. sausio 1 d. buvo likusios neišnagrinėtos 47 bylos, kuriose dalyvavo Valstybės kontrolės atstovai (1998 m. sausio 1 d. buvo likusios neišnagrinėtos 33 bylos). Šalies teismai 1999 metais iškėlė 42 bylas (1998 metais - 47 bylas). Iš jų: 29 bylas - pagal pareiškėjų skundus dėl Valstybės kontrolės sprendimų reikalavimų panaikinimo, 2 bylas - pagal Valstybės kontrolės ieškinius, 7 bylas - pagal ūkio subjektų ir kitų juridinių asmenų ieškinius vykdam Valstybės kontrolės sprendimus, 1 bylą - dėl Valstybės kontrolės priverstinio sprendimo vykdymo, 1 bylą - asmenims, vykdydams Valstybės kontrolės sprendimą, 1 bylą - dėl Valstybės kontrolės pareigūno paskirtos administracinės baudos ir 1 bylą, nesusijusią su Valstybės kontrolės vykdomomis kontrolės funkcijomis.

Šalies teismuose 1999 metais iškeltose 29 bylose pagal skundus dėl Valstybės kontrolės priimtų sprendimų buvo apskūsti šių Valstybės kontrolės skyrių sprendimai: po 3 - Valstybės turto kontrolės skyriaus, Pramonės, ryšių ir energetikos kontrolės skyriaus bei Utenos kontrolės skyriaus, po 2 - Susisiekimo ir statybos bei Alytaus

kontrolės skyrių, po 1 - Krašto apsaugos ir teisėsaugos įstaigų, Biudžeto, Žemės ir miškų ūkio, Klaipėdos bei Šiaulių kontrolės skyrių.

Šalies teismuose 1999 metais iškeltose bylose pagal skundus dėl Valstybės kontrolės sprendimų panaikinimo buvo reikalaujama panaikinti 45 Valstybės kontrolės sprendimų reikalavimus. Iš jų: 18 - dėl paskirtų 89701,15 Lt piniginių nuoskaitų, 7 - dėl 17 543 557,4 Lt dividendų už valstybei priklausančias akcijas pervedimo į valstybės biudžetą, 5 - dėl darbuotojų patraukimo materialinė atsakomybėn už padarytą žalą, 4 - dėl 1133439,6 Lt valstybės biudžeto dotacijų ir asignavimų, panaudotų pažeidžiant teisės aktus, išieškojimo, 2 - dėl 228329,9 Lt mokesčių ir sankcijų išieškojimo į valstybės biudžetą, 2 - dėl darbuotojų patraukimo drausminėn atsakomybėn, 1 pasiūlymas atleisti iš užimamų pareigų bei 6 kiti reikalavimai.

Valstybės kontrolė, gindama valstybės turtinius interesus, 1999 metais pateikė 2 ieškinius - dėl 322 810 827,70 Lt įsiskolinimo už patiektą elektros energiją Baltarusijai išieškojimo iš UAB "Baltic-SHEM" bendrovės "Lietuvos energija" naudai ir dėl 2055 Lt valstybei padarytos žalos išieškojimo iš buvusio Kauno apskrities valdytojo P.Mikelionio.

Pagal ūkio subjektų ieškinius dėl Valstybės kontrolės įpareigojimų vykdymo buvo iškeltos 7 bylos. Dėl penkių Valstybės turto kontrolės skyriaus ir dviejų Pramonės, ryšių ir energetikos kontrolės skyriaus sprendimų įpareigojimų ieškinius teismuose pareiškė: 5 - valstybės įmonė Valstybės turto fondas dėl įstatinio kapitalo ir akcijų skaičiaus padidinimo 2054789 Lt bei akcininkų susirinkimų nutarimų pripažinimo negaliojančiais, 2 - Ūkio ministerija dėl 10723,65 Lt žalos atlyginimo bei 97596,22 Lt žalos atlyginimo ir delspinigių išieškojimo.

1999 m. teismuose buvo iškelta 1 byla dėl Valstybės kontrolės priverstinio sprendimo vykdymo, 1 byla - asmenims, vykdžiusiems Valstybės kontrolės sprendimą, 1 byla - dėl Valstybės kontrolės pareigūno paskirtos administracinės baudos ir 1 byla, nesusijusi su Valstybės kontrolės vykdomomis kontrolės funkcijomis.

Šalies teismai 1999 m. išnagrinėjo 54 bylas, kuriose dalyvavo Valstybės kontrolės atstovai. Teisminio civilinių ir administracinių bylų nagrinėjimo 1999 metais rezultatai tokie: 42 bylos išnagrinėtos iš esmės, priimant sprendimus, 7 bylos nutrauktos ir 5 pareiškimai bei skundai palikti nenagrinėti.

Teismai 1999 metais išnagrinėjo 35 civilines ir administracines bylas pagal tikrintų ūkio subjektų skundus dėl Valstybės kontrolės pareigūnų sprendimų, 3 - pagal Valstybės kontrolės ieškinius, 7 - pagal kitų asmenų, vykdančių Valstybės kontrolės sprendimus, ieškinius, 2 - pagal ieškinius asmenims, vykdžiusiems Valstybės kontrolės sprendimų reikalavimus, 1 - dėl Valstybės kontrolės priverstinio sprendimo vykdymo, 2 - dėl garbės ir orumo gynimo, 1 - dėl Valstybės kontrolės pareigūno paskirtos administracinės baudos ir 3 bylas, nesusijusias su Valstybės kontrolės vykdomomis kontrolės funkcijomis.

I. Pagal tikrintų ūkio subjektų skundus dėl Valstybės kontrolės sprendimų buvo nagrinėtos 35 bylos, kuriose buvo nagrinėjami 27 Valstybės kontrolės sprendimų 39 reikalavimai. Iš esmės išnagrinėta 30 bylų: Valstybės kontrolės sprendimų reikalavimai pripažinti teisėtais – 19 bylų 23 reikalavimai, teisėtais iš dalies – 1 byloje 1 reikalavimas, neteisėtais – 10 bylų 10 reikalavimų. 2 bylos nutrauktos (1 ieškovas atsisakė ieškinio, 1 - sudaryta taikos sutartis), 3 bylose skundai palikti nenagrinėti (1 – neatvyko pareiškėjas, 1 – skundą pateikė neįgaliotas asmuo, 1 – ieškovas atsiėmė pareiškimą), 5 reikalavimai buvo nenagrinėjami.

Pagal skundus dėl paskirtų piniginių nuoskaitų panaikinimo.

Teisme buvo pareikalauta panaikinti Valstybės kontrolės pareigūnų 16 paskirtų piniginių nuoskaitų už 52221,54 Lt. Teismai Valstybės kontrolės pareigūnų sprendimus dėl 36207,54 Lt piniginių nuoskaitų paskyrimo 13-ai pareigūnų pripažino teisėtais ir 16014 Lt piniginių nuoskaitų paskyrimą 3 pareigūnams - neteisėtais.

Pagal skundus dėl Valstybės kontrolės pareigūnų įpareigojimo patraukti pareigūnus ar darbuotojus materialinė atsakomybėn.

Buvo pareikalauta panaikinti Valstybės kontrolės pareigūnų 8 įpareigojimus patraukti pareigūnus ir darbuotojus materialinė atsakomybėn, iš kurių 1 teismas panaikino, kitą - patenkino iš dalies, o 6 įpareigojimus pripažino teisėtais.

Pagal skundus dėl Valstybės kontrolės pareigūnų reikalavimo sumokėti į valstybės biudžetą nesumokėtus mokesčius.

Buvo pareikalauta panaikinti 6 tokio pobūdžio reikalavimus dėl 806877,04 Lt. Teismai patenkino 2 skundus dėl 112118,11 Lt, Valstybės kontrolės pareigūnų 4 sprendimai dėl 694758,93 Lt buvo pripažinti teisėtais.

Pagal skundus dėl reikalavimų gražinti į valstybės biudžetą asignavimus, panaudotus pažeidžiant teisės aktus.

Buvo pareikalauta panaikinti 4 tokio pobūdžio reikalavimus dėl 1462110,4 Lt. Teismai Valstybės kontrolės pareigūnų 3 sprendimus dėl 555448 Lt pripažino teisėtais, o vieno sprendimo reikalavimas dėl 906662,4 Lt buvo panaikintas.

Pagal skundus dėl Valstybės kontrolės pareigūnų įpareigojimų sumokėti į valstybės biudžetą dividendus už valstybei priklausančias akcijas.

Teismai išnagrino 5 tokio pobūdžio bylas dėl 16 636 895 Lt dividendų išieškojimo į valstybės biudžetą. Visus Valstybės kontrolės įpareigojimus teismai panaikino.

Teismai taip pat išnagrino du skundus dėl kitų Valstybės kontrolės pareigūnų reikalavimų. Teismai skundus atmetė.

II. Pagal Valstybės kontrolės ieškinius teismuose išnagrinėtos 3 bylos.

Klaipėdos kontrolės skyrius buvo pareiškęs ieškinį Klaipėdos jūrų krovinių kompanijai "Klasko" dėl 3 542 317,2 Lt ir Jūrų uosto direkcijai dėl 8 089 975,2 Lt juridinių asmenų pelno mokesčio išieškojimo į valstybės biudžetą. Ieškinys atmestas. Alytaus kontrolės skyrius buvo pareiškęs 2 ieškinius: vieną - dėl pasiūlymo teismui atleisti V.Bigailą iš Alytaus rajono savivaldybės Švietimo skyriaus vedėjo pareigų ir kitą - N.Bigailaitei dėl žemės ir buto pirkimo-pardavimo sutarčių pripažinimo negaliojančiomis. Bylos nutrauktos, kadangi V.Bigaila nebedirba Alytaus rajono savivaldybės Švietimo skyriaus vedėju, o antruoju atveju - sudaryta taikos sutartis, kuria ginčijamas turtas gražintas Alytaus apskrities valdytojo administracijai ir Alytaus rajono savivaldybei.

III. Pagal ieškinius kitų asmenų, vykdančių Valstybės kontrolės sprendimus, išnagrinėtos 7 bylos - 4 išnagrinėtos iš esmės (2 ieškiniai patenkinti, 2 - atmeti), 2 pareiškimai palikti nenagrinėti, 1 byla nutraukta.

IV. Pagal ieškinius asmenims, vykdytams Valstybės kontrolės sprendimų reikalavimus (Valstybės kontrolė – trečiuoju asmeniu), išnagrinėtos 2 bylos. 1 – išnagrinėta iš esmės, ieškinys atmestas, 1 pareiškimas paliktas nenagrinėtas, nes pareiškėjas neatvyko į teismo posėdį.

V. Dėl Valstybės kontrolės sprendimo priverstinio vykdymo iš esmės išnagrinėta 1 byla - teismas sprendimu byla nutraukė.

VI. Bylos dėl garbės ir orumo gynimo (pagal buvusio Valstybės kontrolės Tauragės kontrolės skyriaus sprendimus): 1 byla išnagrinėta iš esmės - pareiškėjo J.Jociaus ieškinys atmestas, 1 ieškinys paliktas nenagrinėtas ieškovui J.Raudoniui neatvykus į teismo posėdį.

VII. Dėl Valstybės kontrolės pareigūno paskirtos administracinės baudos išnagrinėta 1 byla – teismas skundą patenkino, baudą panaikino.

VIII. Kitos bylos, nesusijusios su Valstybės kontrolės sprendimais.

Išnagrinėtos 3 bylos. Iš jų: 2 ieškinius Valstybės kontrolei (dėl Valstybės kontrolės rašto panaikinimo ir dėl gražinimo į darbą) teismai patenkino, 1 ieškinį, pateiktą Valstybės kontrolės dėl 26391 Lt žalos, padarytos autoįvykio metu atlyginimo, patenkino iš dalies. Priteista 3830 Lt.

Šalies teismuose 2000 01 01 liko neišnagrinėtos 35 bylos, kuriose dalyvauja Valstybės kontrolės atstovai.